

regnes for at have været den mest kirkelige Del af den tyske Stat; den tyske kirkelige Statistik viser det. Jeg tror, vi maa have Folk derfra som ogsaa herfra, der forstaaer at tage varsomt og nænsomt og sagkyndigt paa disse Ting. Det er jo ikke alene de sønderjydske Sager, der skal behandles i dette Udvalg, men ogsaa den gamle danske Kirkes Sager, og derfor maa vi have en fyldig Repræsentation baade for Sønderjylland og for det øvrige Kongerige. Det er nu mit Ønske, at dette Lovforslag maa blive vedtaget saa hurtigt som muligt, og at man saa maa faa de rette Mænd og Kvinder ind i dette Udvalg.

Jeg anbefaler hermed Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling og til Vedtagelse i dette høje Ting.

Kammersgaard: Under Henvisning til den omfattende Behandling, der er blevet det foreliggende Lovforslag til Del i det andet høje Ting, skal jeg indskrænke mig til nogle ganske faa Bemærkninger.

Som det allerede gentagne Gange er sagt, og som det for øvrigt fremgaar af de Bemærkninger, der ledsagede Lovforslaget ved dets Fremsættelse, er der stor Uoverensstemmelse mellem de Bestemmelser af forskellig Art, der gælder for den sønderjydske Folkekirke eller Landskirke, og dem, der gælder for den danske Folkekirke, og det er ønskeligt at finde en Ordning, der kan blive fælles for dem begge. Hvorvidt det for at opnaa dette er nødvendigt at nedsætte et Udvalg med det Omfang og af den Sammensætning, som det Forslag, der er vedtaget i Landstinget, udviser, maa jeg for mit Vedkommende stille mig tvivlende overfor. Jeg vilde mene, at den kommende Rigsdag, hvori Sønderjyderne faar Sæde, vil magte at løse denne Opgave paa en tilfredsstillende Maade, uden at det foreslaaede Udvalg bliver nedsat. Men som det allerede er bemærket, er Ønsket om en Kommission af menighedsvalgte Repræsentanter for hele Danmark til Ordning af disse Forhold fremkommet fra sønderjydske Side. Derfor finder vi Socialdemokrater ingen Grund til at modsætte os Nedsættelsen af et Udvalg, og hvis det foreslaaede Udvalgs Opgave var begrænset til at søge at bringe de sønderjydske Kirkeforhold i Overensstemmelse med den danske Folkekirkens, tror jeg, at Forslagets Gang gennem Tingene vilde være blevet adskilligt lettere, end det nu har været Tilfældet. Men Lovforslagets § 4 lader formode, at den højtærede Kirkeminister har andre og

langt mere vidtrækkende Planer med Udvalgets Nedsættelse. Bestemmelserne i § 4, 2det og 3die Stykke, muliggør nemlig, at Døren aabnes paa Klem, om jeg saa maa sige, ud til videregaaende kirkepolitiske Begivenheder; kirkepolitiske Begivenheder, som vi fra vor Side bestemt maa modsætte os; og at man fra en vis Side vil have Døren lukket helt op, naar den først er kommet paa Klem, det er vi fra vor Side aldeles ikke i Tvivl om. Det er en ret udbredt Antagelse, ikke mindst i kirkelige Kredse, at det er, om jeg saa maa sige, den højtærede Kirkeministers Kongstanke paa det kirkelige Omraade, der skal banes Vej for ved disse Bestemmelser i § 4. Hvis saa er, forstaaer jeg ikke, hvorfor Ministeren ikke har sagt tydeligt og klart, hvad der var Meningen, og hvis det ikke er Meningen, hvad skal vi saa med de Bestemmelser i § 4? Det ser jeg ikke. Det er ingen Hemmelighed, at vi Socialdemokrater ønsker Spørgsmaalet om en Kirkedag og Kirkens Adskillelse fra Staten taget op til en alsidig Drøftelse i en Kommission, hvori Rigsdagen er fyldigt repræsenteret, og hvori der ogsaa er Repræsentation for Kirken, men det skal ikke ske i et Udvalg med den foreslaaede Sammensætning.

Af Forhandlingerne i det andet Ting fremgaar det, at Ministeren vil modsætte sig, at Udvalget faar den Sammensætning og den begrænsede Opgave, som vi ønsker. Jeg tror derfor, at det vil være baade unyttigt og tidsspildende at genoptage vidtløftige Forhandlinger om Lovforslagets Enkeltheder. Jeg skal indskrænke mig til at sige, at den Sammensætning, som Udvalget efter alt, hvad der foreligger, vil faa, vil blive en saadan, at vi fra vor Side i flere Henseender stiller os meget tvivlende overfor de Resultater, Udvalget vil komme til. Jeg finder, at det er betegnende for Lovforslagets hele Tendens, at det konservative Folkepartis Ordfører i Landstinget uimodsagt har kunnet udtale, at Lovforslaget er en Imødekommen af de Krav, det konservative Folkeparti har stillet. Jeg misunder ikke den højtærede Kirkeminister den Tak, som dette Partis Ordfører bragte ham derfor, men jeg kan dog ikke undlade at gøre opmærksom paa, at der rundt omkring i Landet findes mange, ogsaa af den højtærede Ministers Meningsfæller, der med bange Anelser ser det foreliggende Lovforslag vedtaget, og i hvis Øren Ekkoet af den Tak, det konservative Folkepartis Ordfører i Landstinget bragte Ministeren, og som sikkert her